

Відлік робочого року після виходу працівниці з відпустки для догляду за дитиною

Вирішуючи питання надання щорічної відпустки жінці, яка вийшла з відпустки по догляду за дитиною віком до 3-х років, слід мати на увазі, що згідно з частиною першою статті 6 Закону України «Про відпустки» від 15 листопада 1996 р. № 504/96-ВР (далі – Закон про відпустки) щорічна основна відпустка надається працівникам тривалістю не менш як 24 календарних дні за відпрацьований робочий рік, який відлічується з дня укладення трудового договору. Тобто, відправною датою при визначенні робочого року, за який надається щорічна відпустка, є дата укладення трудового договору. Згідно з пунктом 1 частини сьомої статті 10 Закону про відпустки жінкам за їх бажанням перед відпусткою у зв'язку з вагітністю та пологами або після неї надаються щорічні відпустки повної тривалості до настання шестимісячного терміну безперервної роботи у перший рік роботи на даному підприємстві. Крім того, відповідно до пункту 3 частини тринадцятої зазначеної статті жінкам перед відпусткою у зв'язку з вагітністю та пологами або після неї щорічні відпустки за їх бажанням надаються в зручний для них час. Більше того, стаття 20 Закону про відпустки зобов'язує власника або уповноважений ним орган за заявою жінки приєднати щорічну відпустку незалежно від тривалості її роботи в поточному робочому році до відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами. За таких умов, за бажанням жінки щорічна відпустка повної тривалості може бути надана їй до початку відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами або після неї. При розрахунку періодів роботи, за які в подальшому буде надаватися щорічна відпустка, слід керуватися нормами статті 9 Закону про відпустки, якою визначено порядок обчислення стажу роботи, що дає право на щорічну відпустку. Згідно з частиною першою статті 9 Закону про відпустки до стажу роботи, що дає право на щорічну основну відпустку (ст. 6 цього Закону), зараховуються:

- 1) час фактичної роботи (в тому числі на умовах неповного робочого часу) протягом робочого року, за який надається відпустка;
- 2) час, коли працівник фактично не працював, але за ним згідно з законодавством зберігалися місце роботи (посада) та заробітна плата повністю або частково (в тому числі час оплаченого вимушеного прогулу, спричиненого незаконним звільненням або переведенням на іншу роботу);
- 3) час, коли працівник фактично не працював, але за ним зберігалося місце роботи (посада) і йому виплачувалася допомога по державному соціальному страхуванню, за винятком частково оплачуваної відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- 4) час, коли працівник фактично не працював, але за ним зберігалося місце роботи (посада) і йому не виплачувалася заробітна плата у порядку, визначеному статтями 25 і 26 Закону про відпустки, за винятком відпустки без збереження заробітної плати для догляду за дитиною до досягнення нею шестирічного віку, а в разі якщо дитина хвора на цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), – до досягнення дитиною шістнадцятирічного віку;
- 5) час навчання з відривом від виробництва тривалістю менше 10 місяців на денних відділеннях професійно-технічних навчальних закладів;
- 6) час навчання новим професіям (спеціальностям) осіб, звільнених у зв'язку із змінами в організації виробництва та праці, у тому числі з ліквідацією, реорганізацією або перепрофілюванням підприємства, скороченням чисельності або штату працівників;
- 7) інші періоди роботи, передбачені законодавством.

Отже, у відповідному робочому році до часу, який дає право на щорічну основну відпустку, має бути зарахований час фактичної роботи працівниці, час перебування у щорічній відпустці та час перебування її у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами (ст. 17 Закону про відпустки). Час перебування у частково оплачуваній відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку або у відпустці без збереження заробітної плати для догляду за дитиною до досягнення нею шестирічного віку, до стажу роботи, що дає право на щорічну основну відпустку, не зараховується.

При реалізації права на щорічну основну відпустку можливі такі варіанти її використання – надання щорічної основної відпустки повної тривалості до початку відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами або після неї, чи надання її після закінчення відпустки по догляду за дитиною віком до трьох років.